

NBULLETIN Nær & Miljø

Forsvaret angriper Statens skoger

side 5

Hotellene satser på miljø

side 11

Hard miljødebatt i EF

siste side

Statsbudsjettet: Mest til vei

side 6

– El-avgiften for lav

side 7

NSB satser på Kornsjø-trasé

NSB-bevilgningen over statsbudsjettet er stor nok til å dekke investeringsbehovet til utbyggingen av Østfoldbanen til Sverige i 1992. Men det trengs kraftige økninger de kommende årene, hvis Østfoldbanen skal stå ferdig i 2001, slik det er planlagt.

GUNNAR BOLSTAD

Etter nøye vurdering har NSB bestemt seg for å satse på en Sverige-forbindelse som fører via Kornsjø, i stedet for å velge en kortere trasé gjennom Bohuslän til Göteborg. Årsaken henger sammen med svenskenes egne planer om å styrke forbindelsen mellom Göteborg og Karlstad. Da er det naturlig for NSB å bygge over Kornsjø i retning Mellerud.

Forrige uke sendte NSB ut en melding etter Plan- og bygningsloven om høyhastighetsprosjektet Oslo-Kornsjø til Göteborg. NSB ønsker å utrede tre alternativer: Høyhastighet via alle Østfoldbyene, høyhastighet med færre stopp i Østfold og et eksklusivt Europa-rettet høyhastighetstog tvers gjennom Østfold uten andre stopp enn et sted i Nedre Glomma-regionen.

De to første løsningene baserer seg på en toppfart på 200 kilometer i timen, mens det tredje tar spranget til 300 kilometer i timen. Dette siste alternativet vil ikke kunne stå ferdig i 2001, slik de to første kan.

Østfolds behov

Alt tyder på at en hyperhurtig

Europaforbindelse til Göteborg uten vektlegging på Østfoldregionens behov er politisk død i utgangspunktet. I dag ligger hovedtyngden av trafikkgrunnlaget på strekningen Oslo-Fredrikstad.

– Hvis vi ikke utreder en topphastighet på 300 km/t, vil vi få spørsmål om hvorfor vi ikke gjorde det. Personlig har jeg ingen tro på at det vil bli bygget en slik forbindelse. Vi er nødt til å legge avgjørende vekt på Østfoldbyenes behov, sier utviklingsdirektør Yngve Pedersen i NSB.

Et konsept med 200 kilometers toppfart vil kunne gi reisetider på snau to timer til Göteborg, fire timer og 15 minutter til København og sju timer og femten minutter til Hamburg.

Kostnadene ved en høyhastighetsutbygging er foreløpig svært usikre. Foreløpig kalkulerer NSB med en kostnad på infrastrukturen på 12-15 milliarder til Göteborg, hvorav halvparten faller på norsk side. I tillegg kommer utgifter til materiell.

– Med dagens investeringsrammer vil det ta 30 år før denne strekningen står ferdig med materiell. Det betyr også at vi ikke har noen penger til investeringer i Vestfoldbane eller

Ringerikstunnel, sa Pedersen like før budsjettet ble lagt fram.

– Forbedring

Kristian Rambjør, toppsjefen i NSB, var imidlertid ganske fornøyd da han fikk vite budsjettets innhold:

– En klar forbedring på investeringsiden i forhold til tidligere år, sier Rambjør.

– Nå krysser vi fingre for at dette ikke blir svekket i Stortinget, der vi har uheldige erfaringer tidligere.

– Vi har kommet godt i gang med oppbygging av plankapasiteten og er nå i stand til å ta i mot større investeringsbevilgninger, sier Rambjør. Han mener at man nå er i ferd med å avlive myten om at det ikke er vits i å bevilge investeringsmidler til NSB fordi bedriften ikke hadde planer for hvordan man skal bruke pengene.

– Nå utreder vi utbygging i både Østfold og Vestfold og Ringerikstunnel, sier Rambjør, og lover at utredningene skal være ferdig i god tid til framleggingen av den nye jernbaneplanen som skal presenteres for Stortinget i 1993.

Norges Naturvernforbund
Postboks 2113 Grünerløkka Telefon: (02) 71 55 20
0505 Oslo 5 Telefax: (02) 71 56 40
Bankgiro: 1720.05.00717 Annonser: NMR (02) 11 61 90
Postgiro: 5 09 46 02 Produksjon:
Ansv. red.: Gunnar Bolstad GPG Sats & Trykk as, Oslo

Moro med prosent

Miljøverndepartementet er en av statsbudsjettets vinnere med hele 20 prosent økning fra i fjor. Og NSB øker sitt investeringsbudsjett med over 76 prosent! På den annen side bruker man 7.000 prosent mer til riksvei enn til kollektivfelt. Hvem sier at prosentregning er kjedelig?

600 millioner mer til Miljøverndepartementet, en halv milliard i enøk-bevilgninger og en relativt sett kraftig økning i NSB-investeringene. Joda, det finnes positive elementer i 92-budsjettet.

Men med statlige investeringer i oljevirksomheten på 15,4 milliarder, blir bevilgningene til alskens gode formål en dråpe i havet. Bare økningen i de statlige oljeinvesteringene tilsvarer nesten to ganger Miljøverndepartementets samlede budsjett.

Thorbjørn «Vet-for-mye» trekker i Nationen den eneste mulige konklusjon av sin egen regjerings miljøfiendtlige budsjettpolitikk: Det blir bortimot umulig å nå Norges CO₂-målsetning bare med tiltak innenlands. Berntsen innrømmer at økningen i utslippene fra oljesektoren vil gjøre det svært vanskelig å nå CO₂-målsetningen.

Derfor satser regjeringen utenlands, slik at Norge kan fortsette å øke sine utslipp. Slik det norske forslaget foreligger vil det heller ikke legge noen nevneverdig demper på utslippsovergangen i andre land, uansett hvor flinke Gros gutter er til å argumentere. I tillegg er det mildest talt hasardiøst å satse på at en klimaavtale i Norge er i boks på det tidspunkt Norge skal være i mål med sin stabilisering.

Også veibudsjettet fortsetter sin galopp oppover. Etter fjorårets kjempeøkning, er det nå tid for ytterligere påslag. Mens biltrafikken fortsetter å synke, velger regjeringen å bygge ut veier i høyt tempo, på tross av transportøkonomenes entydige budskap om at nye veier skaper ny trafikk.

Veinvesteringer gir heller ikke den uttellingen i sysselsetting som landet sårt trenger. Både enøk og jernbaneutbygging gir atskillig høyere gevinst. Det er positivt at investeringene på disse sektorene øker, men summene er og blir peanøtter i forhold til de bevilgningene som drar i negativ retning, uansett hvor intrikate prosentregnestykker man legger på bordet.

Fortsatt er det slik at en prosent av en million kroner er 10.000 kroner. En prosent av 100 kroner er en krone.

Vanskeligere er det ikke.

Dovre faller nok ikke

Redaktør Gunnar Bolstad gir i N&M Bulletin nr. 18 en bred oversikt over 3. sesjon av klimaforhandlingene i Nairobi. Som så mye annet i bladet var dette opplysende lesning.

I lederen «Faller Dovre?», som kommenterer norske forslag om felles gjennomføring av forpliktelser under et «Clearing-House», er det likevel et par klare feil.

Den viktigste feilen er påstanden om at de norske forslagene «vil føre til en dramatisk økning av utslippene, rikelig fordelt mellom den fattige og rike verden».

Det er det motsatte som er riktig: På sikt vil en gjennomføring av de norske forslagene gi lavere utslipp i verden som helhet, også lavere enn de forslag EF med skamros fra miljøorganisasjonene har lagt fram, og som bygger på gjennomføring innenfor nasjonale rammer.

Det er dessverre nødvendig å minne om at ingen under klimaforhandlingene har lagt fram forslag som betyr utfliating eller nedgang i de globale utslippene innen år 2000. Det man drøfter er stabilisering i industrilandene, noe som støttes av Norge. Det blir da likevel økning av de totale utslippene i verden.

Norske forslag om felles gjennomføring vil gi større effekt for pengene. Det bygger på at u-landene må få sjanse til å øke sitt forbruk av energi. De har som første prioritet å bekjempe fattigdom og skape økonomisk utvikling. Men u-landenes energibehov kan dekkes med langt lavere utslipp og ofte med mindre kostnader enn i dag. Det de mangler er kapital til investeringer som er fornuftige og lønnsomme. Det er her det norske forslaget om et «Clearing-House» kommer inn med midler.

Personlig er jeg enig med Bolstad i at i-landene burde gi større overføringer til u-landene. Det ville jo hjulpet en god del om flere hadde gitt utviklingshjelp på samme nivå og på så gode vilkår som Norge. Dessverre ser vi ingen tegn til at det vil skje. Det interessante med de norske forslagene er likevel at de ikke er u-hjelp, men bygger på likeverdighet mellom alle land i en gjensidig interesse av å redusere faren for global klimaendring. Samtidig drar de hele klimakonvensjonen mot effektivitet på globalt nivå. Det er dette som er framtidens internasjonale miljøsamarbeid.

Forholdet er nemlig at mange u-land ikke bare taper miljø, men også penger på å være fattige og drive urasjonelle energisystemer, undergrave tilgangen på skog og trevirke i framtida og ofte på å subsidiere kull-prisen og andre energileveranser til forbruker. Derfor ønsker seriøse og progressive krefter i mange u-land samarbeid med i-land i tråd med de norske forslagene.

Konsekvenser av de norske forslagene blir derfor ikke at u-landene «står bedre rustet til å øke utslippene med nye prosjekter». Dette er bare riktig om Bolstad mener at u-landenes lave energiforbruk skal opprettholdes, og med det fattigdommen. De norske forslagene betyr at u-landene kan dekke sine energibehov med mer moderne energiteknologi og med lavere utslipp.

Det som vil bety noe for klimaet er hvor mye effekt for hver krone det vil bli av de midler i-landene setter inn og om vi klarer å få til en verdensomspennende deltakelse i klimakonvensjonen. Etter min vurdering vil de norske forslagene kunne bidra positivt på begge disse punktene. Kanskje er det derfor riktig som Bolstad også peker på at ingen lenger ler av ideen om «annen generasjons» miljøavtaler som samfunnsforskere i Norge og en rekke andre land har arbeidet for i noen år allerede. Slik sett var møtet i Nairobi et lite gjennombrudd.

Ted Hanisch

Ted Hanisch er direktør for CICERO, medlem i den norske klimaforhandlingsdelegasjon og tidligere statssekretær hos Gro Harlem Brundtland.

Ingen grunn til å nøle med klimatiltak

Erfaringene fra arbeidet med en internasjonal avtale til beskyttelse av ozon-laget, viser at det ikke er noen grunn til å nøle med tiltak mot klimaendringer -- selv om mange skeptikere mener at vår viten om drivhuseffekten er for usikker til å sette i verk dyre tiltak.

GUNNAR BOLSTAD

Her er historien om Montreal-protokollens tilblivelse og hvordan de forskjellige partene forholdt seg til ozon-problematikken:

1985:

Etter flere års forskning kommer man fram til at det er en forbindelse mellom ozonnedbrytning og KFK-utslipp, noe som fører til internasjonale forhandlinger.

Miljøorganisasjoner krever fører-handling og øyeblikkelig reduksjon i bruken av KFK.

Industrien hevder at svekelsen av ozonlaget ikke er bevist og at KFK ihvertfall ikke er årsaken.

Regjeringer verden over forhandler og undertegner Wienkonvensjonen -- uten spesielle forpliktelser eller mål.

1987:

Forskerne avslører ozonhullet som inntraff over Antarktis i 1985, og hevder at KFK er årsaken.

Industrien påstår det samme som før, og legger til at KFK er uerstattelig.

Miljøbevegelsen krever total utfasing av KFK.

Regjeringene blir i Montreal-protokollen enige om å redusere KFK-forbruket med 50 prosent innen år 2000.

1990:

rapporterer om forverring i ozonlaget. «Hullet» over Antarktis utvider seg.

Industrien motsetter seg produksjonskontroll og forslag om å offentliggjøre produksjonsdata. Fortsetter å hevde at KFK ikke kan erstattes.

Miljøbevegelsen krever øyeblikkelig utfasing av KFK og kontroll med alle ozonødeleggende kjemikalier. De hevder

at også KFK kan føre til klimaendringer.

Regjeringene blir enige om en total stopp i forbruket i industrialiserte land innen 2000.

Siste utvikling:

Amerikanske og britiske myndigheter offentliggjør nye rapporter om uforutsett ozonnedbrytning over Nord-Amerika og Europa.

Industrien lanserer produksjon av KFK-erstatninger, HKFK og HKF. FN-rapporter viser at begge har klimapåvirkning og at HKFK også ødelegger ozonlaget.

Forskere rapporterer om økte atmosfæriske klor- og svovelkonsentrasjoner som følge av Pinatubo-utbruddet. En teori sier at dette vil komme i tillegg til menneskeskapte ødeleggelser av ozonlaget.

Miljøbevegelsen krever øyeblikkelig stopp i produksjonen av alle ozonødeleggende stoffer.

HKFK ut av tysk produksjon

Det tyske kjemikonsernet Hoechst har bestemt seg for å stoppe produksjonen av HKFK, et stoff som skulle erstatte bruken av KFK, de ozonødeleggende freongassene.

Det har imidlertid vist seg at også HKFK har nedbrytende effekt på ozonlaget. En stor opinionskampanje ledet av den tyske Greenpeace-avdelingen, har tvunget Hoechst til å stoppe produksjonen av stoffet.

Hoechst har også lovet å stoppe produksjonen av HKFK 123 og KFK lenge før 1995, og vil tilbakekalle KFK-produkter

til destruksjon. Dette vil føre til ytterligere press på de to kjemigigantene DuPont og ICI.

Et annet erstatningsstoff for KFK -- HFK (hydrofluorkarboner) -- er i ferd med å komme på markedet. Mens partene under Montreal-protokollen allerede er i ferd med å innarbeide HKFK i protokollen, ser

det ut til at internasjonale forhandlingsdelegasjoner hittil har fattet liten interesse for HFK.

HFK har ingen nedbrytende effekt på ozonlaget, men er til gjengjeld en ekstremt potent drivhusgass. Trolig er HFK flere tusen ganger så farlig som CO₂.

Takk for støtten!

LANDIS & GYR A/S
PB. 6395 Etterstad
0604 Oslo
Tlf. (02) 65 10 30

KONGSVINGER KOMMUNE

2201 Kongsvinger

ALUSCAN
■ Gjenvinning/resirkulering
ALUSCAN A/S: Box 115, N-6402 Randsund, Norway
Telephone: + 47 (0) 72 33 108
Telefax: + 47 (0) 72 33 415
Sales/marketing: Box 105, N-5450 Sunde, Norway
Telephone: + 47 (0) 84 73 000
Telefax: + 47 (0) 84 71 280

TITANIA A/S
4380 HAUGE I DALANE

CARL EMIL A/S
Pb 110 FURUSET
1001 OSLO
Tlf: 02/30 15 30

Når det gjelder vannkraft:
STENSLI
MEKANISKE VERKSTED A/S
Verksted og kontor: Bergermoen,
3520 Jevnaker
Telefon (063) 11 500

Audi
Harald A. Möller

Kopervik Plantesalg
Lensmannsvingen 14
4250 Kopervik
Tlf. (04) 85 02 13

Gunnar Bolstad

Takk for støtten!

Hoechst

Norske Hoechst A/S

PB 177 Økern
0505 Oslo
Tlf. (02) 72 78 00

TICON

plastindustrier a.s

**Fosen
Trafikklag A/S**

PB 2552
7002 Trondheim
Tlf. (07) 52 55 40

NSB

HOFF
NORSKE POTETINDUSTRIER
POSTBOKS 110 - 2001 GJØVIK, TELEFON (061) 74 330
TELEFAX (061) 75 865

**HYDRO
ALUMINIUM**
Profilor

Eivind Brosstad A/S

Såpe og teknisk fabrikk
PB 33 Klemetsrud
1212 Oslo
Tlf. (09) 86 55 23

Landbruksforlaget

PB 3647 Gamlebyen,
0135 Oslo 1
tlf. 02-68 81 50

Klorin får konkurranse

Miljøvennlig hydrogenperoksyd kan bli en alvorlig konkurrent til Klorin. Et firma i Stavanger planlegger nå å lansere dette desinfiserende og blekende stoffet til husholdningsbruk.

RAGNHILD SVED

- Vi er klare til å starte produksjonen, vi mangler bare etikett og flaske, sier Magnor Nordaa i firmaet DEWA-Norge.

Firmaet produserer en serie desinfeksjonsmidler basert på hydrogenperoksyd, tilpasset ulike bruksområder, for eksempel innen næringsmiddelind-

dustri og til svømmebasseng. Hydrogenperoksyd til husholdninger vil ha samme bruksområde som Klorin. Fordelen er at hydrogenperoksyd brytes ned til vann og oksygen.

Denofa Lilleborg, som produserer Klorin, har ingen planer om å bytte ut stoffet på den blå flasken, ifølge sjefskjemiker Tore Dørum. Hovedbegrunnelsen hans er at hydro-

genperoksyd utvikler gass under lagring, slik at flaskene må ha ventilerende korker. Dette innebærer fare for lekkasje nderveis.

- Dette er ikke hyggelig med tanke på at stoffet er blekende og etsende, sier han.

Magnor Nordaa sier dette problemet nå er løst. Stoffet er gjort så stabilt at det ikke dannes gass.

- Kunstig behov for Klorin

- Denofa Lilleborg driver en kampanje for å skape nye, kunstige behov for Klorin, sier Pål Bugge i Greenpeace. Han viser til en rekke annonser der produsenten foreslår Klorin til alt fra flekkfjerning på seilbrettet til luftfjerning i avfallsbøtta.

RAGNHILD SVED

Forslagene får en dårlig mottakelse i miljøbevegelsen, som ser på Klorin som et miljøfiendtlig og unødvendig produkt.

- Annonsekampanjen er et forsøk på å skape et kunstig behov for Klorin, langt ut over det som er tradisjonen i norske hjem, sier Bugge.

- Når klor kommer i kontakt med organiske stoffer kan det

dannes klorgifter. I de fleste tilfeller er det unødvendig å bruke Klorin. Grønnsåpe eller koking gjør som regel samme nytten. Og hvis man må bleke eller desinfisere, er hydrogenperoksyd et miljøvennlig alternativ, sier Bugge.

Sjefskjemiker Tore Dørum i Denofa Lilleborg sier at salget av Klorin har gått ned de siste årene, og at selskapet ikke tror det er mulig å selge særlig mer.

- Våre tips-annonser er ba-

sert på en undersøkelse fra noen år tilbake, der vi ba brukerne skrive om sine erfaringer med Klorin. De gir praktiske råd om hvordan brukerne enkelt kan løse sine problemer, sier han.

- Vi hevder at det miljømessig ikke er noen grunn til å angripe Klorin. Dette er en så pass enkel klorforbindelse at den spaltes til koksalt og oksygen, sier Dørum.

USA stenger atomkraftverk

Det eldste atomkraftverket i USA ble stengt i forrige uke etter at den statlige atomkrafttilsynet meddelte at det ikke lenger hadde tillit til sikkerheten ved kraftverket.

Avgjørelsen ses som et nederlag både for atomkraftindustrien og for energidepartementet, som har gått sterkt inn for å la kraftverket få fortsette driften. Atomkraftverket Yankee Rowe, som ligger i Massachusetts, har vært i drift i 31 år. Atom-

krafttilsynet mener at ståldekselet rundt reaktoren ikke vil kunne stå i mot en ulykke etter så mange års radioaktiv stråling.

Reaktoren er for liten til at stengingen vil få noen effekt på den amerikanske energiforsy-

ningen. Imidlertid er det ventet at avgjørelsen vil få atskillig virkning for atomkraftindustriens framtid i USA. For tiden planlegges det ingen nye atomkraftverk i landet.

Dagens Nyheter

Miljøoffiser refser Statens skoger

- Statens skoger driver rovdrift i Forsvarets skoger. De turer fram etter ensidige økonomiske kriterier, sier oberstløytnant Bjørn Boye ved Distriktskommando Pstlandet (DKP), prosjektleder for arealdelen i Miljøplan Forsvaret.

RAGNHILD SVED

Direktoratet for statens skoger (DSS) forvalter omlag 1,5 millioner dekar skog som Forsvaret eier, og Boye er svært kritisk til måten DSS driver skogene på. Dråpen som fikk begeret til å flyte over, kom da Statens skoger gikk inn med store tynningsmaskiner i det som hadde vært en stor og livskraftig tiurleik på Terningmoen, bare få kilometer fra Elverum sentrum, midt i den såkalte høneuka, perioden når fuglene parrer seg.

- Dette skjedde bare 14 dager etter at vi hadde lagt fram en flerbruksplan som Statens skoger karakteriserte som så grov og enkel at den ville være uproblematisk å følge. På oss virket dette som et hån mot det arbeidet vi hadde gjort, sier Boye til N&M Bulletin.

Boye gikk ut med sin kritikk i Forsvarets Forum, og oppdaget fort at han hadde stukket hånden inn i et vepsebol. Men miljøoffiseren gir seg. Nå forlanger han hogstforbud i skogen på Terningmoen, og ber dessuten Direktoratet for naturforvaltning om en faglig vurdering.

For lite gammelskog

- Det er skogsdrift i et område på 12.500 dekar på Terningmoen. Av dette er bare 600 dekar gammel skog. En tiurleik krever for eksempel at det tas spesielle hensyn på 3.000 dekar. Når driften har gått så langt som på Terningmoen, er skogen ødelagt for kommende generasjoner. Og det situasjonen er ikke bedre på de andre skytefeltene, sier Boye.

- Jeg mener Statens skoger bryter norsk lov. Vi har en lov-

tekst som krever at skogen skal forvaltes slik at naturens mangfold ivaretas. Det gjør ikke Statens skoger, sier Boye.

- Statens skoger har vært flinke til å fokusere på sin flerbruksforvaltning i uproduktive områder, mens det ikke har kommet et eneste signal om flerbruk i produktiv skog, sier han.

Boye hevder dessuten at Statens skogers drift i militæretatens skoger er ren nettdrift.

- Vi kan få noen kroner når de er i godlune, men stort sett tar de ingen utgifter, sier han.

Avviser kritikken

Statsskogsjef Agnar Aas sier til Forsvarets Forum at han «avviser konsekvent en såpass generell kritikk» som den Boye kom med.

- Jeg mener rette vedkommende i Forsvaret må ta kontakt med oss om de er misfornøyd med vår forvaltning av Forsvarets skogeiendommer. På den annen side ville det overraske meg om vi fikk en slik henvendelse, nettopp fordi vi har et godt og fruktbart samarbeid med Forsvaret, sier Aas.

Under-søker saken

Oberstløytnant Boyes påstander om at Statens skoger driver rovdrift i Forsvarets skoger blir nå undersøkt av Forsvarets Overkommando på oppdrag fra Forsvarsdepartementet.

Forsvarets overkommando har kontaktet Distriktskommando Pstlandet og Forsvarets Bygningstjeneste i sakens anledning, og et skriv blir sendt departementet med det første.

Takk for støtten!

Et Aker selskap

LUXO

Jacobsen, Jac
Industrier A/S
PB 60 Manglerud
0612 Oslo
Tlf. 67 90 10

Ivar Rivenæs A/S

NORPAPP INDUSTRI

FRANK MOHN A/S
BERGEN - NORWAY

Arcade Shipping

SL Stor-Oslo Lokaltrafikk
Får deg trygt fram

- sett oss på prøve

Økt CO₂-avgift

– Det er positivt at CO₂-avgiften på bensin øker, men den må utvides til å omfatte flybensin også, sier Sveinung Oftedal i Naturvernforbundet i en kommentar til det foreslåtte statsbudsjettet.

Regjeringen foreslår i statsbudsjettet å øke CO₂-avgiften på bensin med 20 øre per liter, og for olje- og gassforbrenning på norsk sokkel med 20 øre per standardkubikkmeter. CO₂-avgiften for mineralolje foreslås økt med 5 øre per liter. Økningen i CO₂-avgiftene kommer i tillegg til en prisjustering av den ordinære bensinavgiften og av grunnavgiften på mineralolje. I tillegg blir det foreslått å øke avgiftsforskjellen mellom blyfri og blyholdig bensin med 12 øre.

Naturvernforbundet ser positivt på økningen av CO₂-avgiften, men ser ingen grunn til at flybensin og prosessindustrien skal unntas fra avgiften. Sveinung Oftedal i Naturvernforbundet mener at det nye avgiftssystemet for godstransport er miljøfiendtlig.

– Det nye avgiftssystemet gir en avgiftslette for de tyngste vogntogene, slik at de vil bedre sin konkurranseevne overfor den mer miljøvennlige jernbanen, sier Oftedal.

Forslaget til statsbudsjett tilbakeligger påstanden om at det er miljøvennlig å fornye miljøparken, og at engangsavgiften på biler derfor bør reduseres drastisk. Beregninger fra SFT viser at utskiftningen vil gi ubetydelige reduksjoner i CO₂-utslippene. Økt nybilsalg vil ikke bare fornye bilparken, men også føre til flere biler på veiene. Det vil i seg selv øke utslippene. I tillegg kommer de omfattende CO₂-utslippene fra produksjonen av en bil.

Samferdselsdepartementet: Klar bane for mer vei

Veivesenet er statsbudsjettets store vinner. Mens biltrafikken gikk ned med 0,3 prosent i 1990, og fortsetter å synke tildels dramatisk i 1991, får Veivesenet økt sine bevilgninger med 16,1 prosent. Økningen til rene veiinvesteringer er på hele 28,4 prosent.

GUNNAR BOLSTAD

Det er viktig å huske på at gigantøkningen kommer på toppen av de svært store veginvesteringene som lå i 1991 budsjettet. Det nye budsjettet er nok et skritt i gal retning og vil ha store miljøkonsekvenser både når det gjelder naturkvalitet, støy og luftutslipp, sier samferdselskonsulent Sveinung Oftedal i Naturvernforbundet.

Bedre for NSB

Også NSB kommer bedre ut enn det de er vant til med en økning på 28,9 prosent. Det er særlig bevilgningene til linjeinvesteringer som øker. 88,6 millioner kroner skal investeres i

linjearbeid, hvorav dobbeltsporet Ski–Moss står for nesten en firedel.

– Dette reflekterer en positiv holdning til jernbanen, men budsjettet innebærer ingen nysetning, mener Oftedal.

NSB må få langsiktige bevilgninger som gjør de i stand til å planlegge og gjennomføre en utbygging av et høyhastighetsnett. Planavdelingen må utvides slik at en slik utbygging kan gjennomføres. Veidirektoratet har ti ganger så mange penger til planlegging som NSB.

– I motsetning til veisektoren har NSB ikke fått sysselsetningsmidler, selv om jernbaneutbygging gir atskillig større effekt på sysselsettingen enn veibygging, sier Oftedal.

Dårlig køtrafikk

Budsjettet gir ingen satsing på kollektivtrafikk. Det gis 207 millioner i øremerkede tilskudd til kollektivtransport i storbyene, men dette er ingen reell økning fra forrige budsjett. Nettoinnsatsen er ikke beregnet. Som eksempel kan det nevnes at Oslo kutter sine bevilgninger til kollektivtrafikk med 65 millioner kroner. Statens øremerkede tilskudd bidrar derfor ikke til en reel satsing på kollektivtrafikk, sier Oftedal, som mener at det er beklagelig at ansvaret for kollektivtrafikken er fordelt fylkesvis.

– LDette gir ingen helhetlig politikk for kollektivtransporten, sier Oftedal.

7.000 prosent mer til vei enn til kollektivfelt

I 1990 var målsettingen for utbygging av stamveinett og riksveinett 229 kilometer. Resultatet ble 305 kilometer. For utbygging av kollektivfelt var målsettingen 17 kilometer. Resultatet ble sju.

GUNNAR BOLSTAD

Disse tallene, som framgår av Samferdselsdepartementets budsjett, illustrerer departementets satsing på miljøtiltak i et nøtteskall.

I 1991 var målsettingen for utbygging av kollektivfelt seks kilometer. Resultatet er ennå ukjent. I 1992 tar man sikte på å bygge fire(!) kilometer kollektivfelt. I budsjettinnstillingen vedgår departementet at det med dette tempoet vil bli

vanskelig å nå den samlede målsettingen i NVVP på den svimlende sum av 31 kilometer innen 1994.

Målsettingen for stam- og riksveier er 278 kilometer i 1992. Følger man tradisjonen, vil målsettingen bli oppfylt og vel så det.

– Misforholdet mellom mål og resultater for utbyggingen av kollektivfelt og riksveier henger sammen med den administrative oppbyggingen av samferdselsapparatet. Det er beklagelig at Samferdselsde-

partementet avviser forslaget om et eget kollektivdirektorat. Kollektivtrafikken er den eneste offentlige oppgaven som ikke har sitt eget administrative apparat, sier Ove Bengt Berg, daglig leder i Aksjon Nærmiljø og Trafikk (ANT).

Heller ikke for gang- og sykkelveier er resultatet imponerende. I 1990 var målsettingen 98 kilometer. Man greide 89. I 1991 var målsettingen 86, mens man for 1992 har valgt å redusere målsettingen til 79 kilometer.

Mye ENØK, liten el-avgift

–Den store bevilgningen til ENPK-tiltak kunne vært unngått hvis el-avgiften var høyere, mener Naturvernforbundet.

KJETIL BRAGLI ALSTADHEIM

Regjeringen budsjetterer med en rekordøkning i bevilgningen til energioptimalisering. Bevilgningen til ENPK-tiltak er foreslått økt fra 287 millioner i år til 556 millioner til neste år.

–Dette er bra, men nå må el-avgiften settes såpass opp at ENPK-tiltakene ikke må subsidieres, men istedet begynner å gå av seg selv. I årets budsjett er el-avgiften foreslått økt med 15 øre, og det er altfor lite, mener Tore Killingland.

Naturvernforbundet er svært fornøyd med at Finansdepartementet har åpnet for fritak fra investeringsavgift for ENPK-tiltak. Imidlertid er det kun tiltak som støttes av Olje- og Energidepartementet som omfattes av nyordningen.

–Vi vil ta kontakt med sentrale bedrifter i elektrobransjen for å få til et samarbeid for å få utvidet denne ordningen slik at også ENPK-tiltak uten støtte fra staten fritas fra av-

gift. Her har Naturvernforbundet og industrien felles interesser, sier Killingland.

Positiv med forbehold

Regjeringen foreslår å øke bevilgningen til opprustning og utvidelse av gamle kraftverk fra 25 til 100 millioner kroner. Regjeringen regner med gevinst både iform av økt sysselsetting og mer kraft på en realtativt miljøvennlig måte.

Naturvernforbundet er positiv til rene opprustninger som ikke innebærer endringer i vannføring eller magasiner.

–Tiltak som betyr at nye el-ver tas inn eller at nye magasiner bygges må vurderes på linje med nyutbygging, altså med konsesjonsbehandling. Bare 0,7 TWh av de beregnede 10 TWh som er mulig å vinne med opprustning eller utvidelse, kan rustes opp uten konsesjonsbehandling. 5 av de resterende 9,3 TWh er realtativt omstridte vassdrag, sier energikonsulent Tore Brænd.

A-kraft alltid foran

Atomkraftforskningen skal fortsatt få større bevilgninger enn forskning på fornybare energikilder. Institutt for energiteknikk i Halden får økte bevilgninger fra 86,9 millioner til 94,5, altså en økning på 2,7 prosent.

Tilskuddet til forskning på fornybare energikilder øker med 24 prosent, men med et utgangspunkt på 25 millioner kroner blir allikevel ikke bevilgningen større enn 31 millioner. Også tilskuddet til introduksjon av ny energiteknologi øker merkbart fra 44 til 57 millioner.

–Det er positivt at både forskning på og introduksjon av nye fornybare energikilder får økte bevilgninger, men dette er allikevel bare flikking på et budsjett som er grunnleggende galt. Atomkraftforskningen får fortsatt de største bevilgningene, sier Tore Brænd.

Mye penger, lite folk

– Miljøverndepartementet får mye penger, men for få folk i neste års budsjett. Særlig avfallssektoren mangler folk til å styre de økte bevilgningene.

KJETIL BRAGLI ALSTADHEIM

–Økningen på 20 prosent i Miljøverndepartementets budsjett er gledelig. Men økningen i antall stillingshjemler er altfor lav, mener Fredrik Theisen i Naturvernforbundet.

IMDs budsjett er det satt av 15 nye stillingshjemler. Sju går til departementet, fem til miljøvern- og avfallssektoren i fylkene, to

til Direktoratet for Naturforvaltning og en til Polarinstituttet. Statens Forurensningstilsyn står på stedet hvil.

Minimering

–Jeg frykter at dette til føre til dårlig planlegging og styring av de bevilgede midlene og dermed dårligere uttelling for miljøet, sier Theisen. Han peker på at det er et stort behov for

arbeidskapasitet i forbindelse med planlegging av kildesortering og minimering av spesialavfall.

Naturvernforbundet reagerer på at bevilgningen til spesialavfall i sin helhet går til destruksjon og innsamling.

–Arbeidet med å minimere spesialavfallsmengden er ikke prioritert hverken på bevilgnings- eller stillingssiden. Behovet er skrikende.

Nytt skrytealbum

Omkjøringsveier rundt de store byene regnes fortsatt som miljøtiltak av regjeringen. Forsvaret regner det som et miljøtiltak at de skal kjøre ned færre trær med tanksene sine.

KJETIL BRAGLI ALSTADHEIM

For fjerde gang utgir Miljøverndepartementet et skrytealbum med de forskjellige departementenes miljøtiltak kalt «Grønn bok». Men det offisielle skrytealbumet er blitt litt mer forsiktig etter fjorårets skarpe kritikk.

Grønn bok er tidligere år blitt kraftig kritisert for å inneholde hummer og kanari, og ikke alltid tiltak som umiddelbart regnes som miljørelaterte. Blant annet regnet Kirke- og Undervisningsdepartementet inn etterutdanning av prester, mens Samferdselsdepartementet tok med utbygging av firefelts omkjøringsveier rundt de store byene. Det gjør de i år også.

En annen av neste års miljøoffensiver kommer fra Forsvarsdepartementet som skal bruke 3 millioner på å la være å ødelegge natur under øvelser. Ifjor regnet departementet med hele Kystvakten som miljøtiltak, mens det i år har begrenset seg til å klassifisere 65 prosent av virksomheten som miljøtiltak.

Totalt hevdet fjorårets grønne bok at regjeringens miljøtiltak kom opp i 12,1 milliarder kroner.

I år kommer tiltakene totalt opp i 18,3 milliarder. Men for å komme kritikerne i forkjøpet deles tiltakene denne gangen inn i tre grupper: rene miljøtiltak for 5,7 milliarder, tiltak med betydelig miljømotivasjon for 6,2 milliarder og tiltak med delvis miljømotivasjon for 6,4 milliarder.

Takk for støtten!

OSS-NOR A/S
— Aksjeselskap —

 Gilde
Bøndernes Salgslag

AS DYKKERSPORT

Wdm. Thranesgt. 51
N-0173 OSLO 1
TLF: 02-382100
Fax: 02-385491

Bok 8393 Hømmesborg, 0409 Oslo 1, Tlf. 0231 11 04

DYNO

Bjugn Industrier A/S
Renovasjon av fiskeavfall fra
oppdrettsanlegg og industri.
Kontakt Fagerbæk.
Tlf. 076/28 540

Mindre bistandspenger til frivillige organisasjoner

Bevilgningen til de frivillige organisasjonenes bistandsarbeid får en reell nedgang på neste års statsbudsjett. – Dette er svært uheldig. Det kan bety at det ikke blir mulig å starte nye prosjekter, for eksempel i tropeskogen, sier Lars Løvold, daglig leder i Regnskogfondet.

RAGNHILD SVED

520 millioner kroner er satt av til de frivillige organisasjonene, av et u-hjelpsudsjett på 7,18 milliarder kroner. Det er samme beløp som i fjor og mindre enn i 1990.

– Offisielt hylles innsatsen til de frivillige organisasjonene, mens det i realiteten legges lokk på bevilgningene. Det kan innebære at det blir umulig å sette i gang nye prosjekter neste år, sier Lars Løvold.

– Mye av det viktigste og mest spennende miljø- og utviklingsarbeidet i den 3. verden skjer i regi av frivillige organisasjoner. Denne type bistand er det mest dynamiske leddet i

norsk u-hjelp, og det er organisasjonene som jobber nærmest grasrota, sier han.

Den statlige bistanden er sterkt konsentrert om FN-systemet og hovedsamarbeidslandene, mens de frivillige organisasjonene skal stå fritt til å utvikle prosjekter der NORAD ikke er inne, påpeker Løvold.

– Når NORAD konsentrerer innsatsen om noen få land samtidig som de frivillige organisasjonene ikke får mulighet til å utvide sitt engasjement, for eksempel i regnskogen, henger ikke det i hop med det som sies om satsing på bærekraftig utvikling og demokrati andre steder i verden, sier han.

Beskyttelse av regnskogen er

forøvrig et stjerneeksempel på noe Norge snakker høyt om, men hvor lite blir gjort. Det blir opp til de frivillige organisasjonene å få ting i gang, sier Løvold.

I forslaget til statsbudsjett forslås tilskuddet til miljøvern-tiltak i u-land øket fra 67 til 87 millioner kroner. Det sies lite konkret om hva pengene skal gå til.

– Mitt inntrykk er at det er lett å få penger til å reise verden rundt og snakke om miljøvern. Det legges stor vekt på råkratiske prosedyrer og internasjonale konferanser, og dette overskygger den reelle innsatsen for å bedre miljøet, sier Løvold.

Nei til skog på dyrkbar jord

Landbruksdepartementets forslag om å plante til 45.000 dekar jordbruksareal med skog blir møtt med kraftige protester. – Vi vil kjempe hardt mot forslaget, sier Per Olaf Lundteigen, og håper å få miljøorganisasjonene med seg i kampen.

RAGNHILD SVED

I forslaget til statsbudsjett går Landbruksdepartementet inn for å plante til 45.000 dekar jordbruksareal som er gått ut av drift. Dersom en regner med en gjennomsnittlig bruksstørrelse på 80 dekar, utgjør dette 560 gårdsbruk. 30 millioner kroner er tenkt brukt på dette tiltaket. «Skogplanting er arbeidsintensiv, har stor sysselsettingseffekt og er dessuten et kostnadseffektivt tiltak i klimasammenheng», heter det i budsjettforslaget.

Per Olaf Lundteigen mener dette er et uansvarlig signal, i en tid med internasjonal matvareknapphet. Tilplanting gjør det også langt vanskeligere å få til et miljøvennlig landbruk her i landet, mener han, og oppfordrer Miljøvernforbundet til å være med på å stanse tilplantingen.

– Oppgaven må være å påse at alle areal i ens eget område er i drift, og å påpeke overfor de som planter til at dette ikke er i tråd med framtidens utfordringer, sier han.

Lundteigen sier Småbrukarlaget har stilt seg positivt til avgiften på kunstgjødsel, fordi

den vil dempe intensiteten i landbruket. – Men avgiften kommer i et grelt lys nå man samtidig bruker knappe midler til å ta jord ut av drift. For å dempe intensiteten må vi ha større areal i drift. Nå sier regjeringen at vi skal ha mindre areal i bruk samtidig som avgiften øker. Jeg reagerer uhyre sterkt på denne dobbeltmoralen, sier Lundteigen.

Bondelaget går også imot forslaget, men kan godta tilplanting på erosjonsutsatte områder.

Grønt Arbeidsliv
Grønne-bokstaver
Søker konsulent til sekretariatet

«Miljø» – Mange bedriftsledere forbinder ordet med angst: «Følger jeg reglene og forskriftene?» Mediene har fokusert på problemene: Miljøet vårt er truet. Men det hjelper ikke bare å true med bøter eller offentlig blottlegging. Vi må også hjelpe arbeidslivet til å bli «grønnere».

Grønt Arbeidsliv er et program, som skal utvikle, utprøve og iverksette tiltak og metoder som kan hjelpe både private og offentlige virksomheter over i et miljøvennlig spor. Programmet skal ikke utvikle ny renseteknologi, men finne ut hvordan man kan unngå å produsere problematisk avfall. Hvordan? Noen nøkkelord: miljøvennlige produkter, avfallsreduksjon, -sortering og -gjenvinning, mindre sløsing.

Grønt Arbeidsliv kommer til å jobbe med mennesker og organisasjoner, heller enn maskiner. Våre virkemidler vil være, f.eks. informasjon, organisasjonsutvikling, seminarer, motivasjonstiltak. Vi skal gjennomføre pilotprosjekter i bransjer som ikke er tradisjonelle «tunge» forurensere, men heller typiske for samfunnet: f.eks. skoler, statlige etater, byggebransjen, restauranter. Vi skal vise fordelene ved å drive forebyggende miljøvern, heller enn bare kostnader. Vi skal stimulere kreativitet. Når samfunnets rammebetingelser hindrer miljøvennlig adferd, skal vi foreslå endringer overfor myndighetene.

Vi bygger opp et sekretariat med ansvar for utredning av prosjektforslag, presentasjon til styret, planlegging og oppfølging av prosjektene, informasjonsarbeid til deltakerne i pilotprosjektene, spredning av informasjon fra pilotprosjekter, og administrasjon av programmet.

Vi søker etter en eller to entusiastiske medarbeidere til å utføre disse funksjoner. Vi er spesielt interessert i deg hvis du har bakgrunn fra markedsføring, økonomi eller prosjektledelse (spesielt av miljøtiltak). Du må være strukturert, men åpen for nye situasjoner. Du finner lett struktur i ustrukturerte situasjoner. Du lytter, og forstår, hva andre sier. Du er flink til å presentere ideer, og overbevise, uten å overkjøre. Hvis dette høres interessant ut, og du mener du passer til oppgavene, vennligst send en kort beskrivelse av deg og bakgrunnen din, snarest mulig, til:

Martin Standley, Grønt Arbeidsliv, PB 8100 Dep., 0032 Oslo 1, tlf. 02/57 36 00, fax: 02/68 87 53.
Grønt Arbeidsliv er et samarbeid mellom Miljøverndepartementet, NHO, LO, Kommunenes Sentralforbund, Norges Naturvernforbund og SFT.

Støtt Rotvoll-aksjonen!

Rotstanderne mot Statoils utbyggingsplaner på naturperlen Rotvoll i Trondheim har organisert seg i «Folkeaksjonen Bevar Rotvoll».

I styret sitter kjente personer som skuespilleren Trond Peder Stamsø Munch, forfatteren Fredrik Skagen, forskeren Erik Lindeberg, artistene Hans

Rotmo og Pystein Dolmen, i tillegg til en rekke fagfolk og naturvernere. Miljøleiren på Rotvoll har bestått i over ti uker, og akter

ikke å gi opp selv om Statoil-prosjektet nå har fått politisk godkjenning fra regjeringen. Klipp ut kupongen nedenfor og send den sammen med en

postgiro på kr. 25,- til «Folkeaksjonen Bevar Rotvoll», c/o Naturvernforbundet, Dronningens gate 35, 7012 Trondheim.

STØTT
FOLKEAKSJONEN BEVAR ROTVOLL

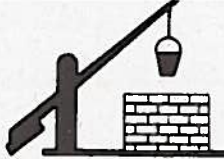
MEDLEMSSKAP KR. 25,-

NAVN _____

ADRESSE _____

Send inn kupongen eller send kr. 25,- til postgiro 0824.0688173
ADR: FBR c/o Naturvernforbundet, Dronningensgt. 35, 7012 Trondheim

Takk for støtten!

 NEDRE EIKER ELVERK Telefon (03) 87 71 25 - Telefax (03) 87 72 10 Postboks 153 - 3051 Mjøndalen	Handelsbanken Fonds AS	NOVIT	
 NORWELD	NORTON	 Norsk Gartnerforbund TJENER DINE INTERESSER BEST!	
TOMTEN A/S	JÆRNA	Thor Marcus Kjemiske A/S tenker miljøvern Tlf. 02-25 06 00	 NORGES HYPOTEKINSTITUTT CONRAD MOHR'S VEG 29 POSTBOKS 38 - 5032 MINDE - BERGEN TLF. 05/28 32 25 - TELEFAX 05/28 71 60
 Emballasje på naturens side. Keyes Norway a.s. 3500 Hønefoss Tlf. (067) 23 422. Fax (067) 22 456.	ROSENLEW AS	 TRYGG TRAFIKK MED LIT. AV PREVENJON, HOUTIERE, PLERATIONALE	 LANDBRUKS SAMVIRKET
 Norsk Data-Consult as P.B. 5860 HEGDEHAUGEN 0308 OSLO 3 Tlf. (02) 46 74 90	NORD-TRØNDELAGE FYLKESKOMMUNE FYLKETS HUS. 7700 STEINKJER TLF. (077) 41 000	 MOVAR INTERKOMMUNALT SELSKAP FOR MOSSEREGIONEN <i>Også movar arbeider for et bedre miljøvern</i> Vi produserer drikkevann - Vansjø vannverk Vi renser avløpsvann - Kambo renseanlegg - Fuglevik renseanlegg driftsklart 1993 Vi behandler og deponerer avfall - Renovasjonsanlegget Solgård Selskapet dekker kommunen Moss, Rygge, Råde, Våler og Vestby med ialt ca. 60.000 innbyggere. MOVAR Postboks 24 - 1570 Dilling - Tlf. (09) 26 82 22	
 OPPLAND Hotell Hønefoss 3 N 2000 LILLEHAMMER	 ÅKERLUND & RAUSING A.S. Nedre Eiker vei 12 Postboks 2070, 3003 Drammen Telefon 03 636990		

HELSEDIREKTORATET
 KONTOR: CALMEYERS GATE 1
 TELEFON (02) 34 90 90 - TELEFAX (02) 34 95 90
 POSTADRESSE: POSTBOKS 8128 DEP., 0032 OSLO 1

Hotellene satser på miljø

Norsk Hotell- og Restaurantforbund (NHRF) slår to fluer i ett smekk: Ved en mer miljøvennlig profil kan medlemsbedriftene spare store penger.

GUNNAR BOLSTAD

I en ny kampanje lanserer NHRF ulike miljøtiltak som medlemsbedriftene kan gjennomføre med god økonomisk gevinst.

Kampanjen er en oppfølging av det internasjonale hotellforbundet, IHA, som på sin verdenskonferanse i sommer satte miljøspørsmål i fokus. Men kampanjen lanseres også fordi en rekke miljøtiltak vil innebære betydelige innsparinger for hotellene, sier direktør Sigrun Vågang i NHRFs Servicekontor.

Nei til PVC

Kampanjen konsentreres rundt seks punkter: Resirkulert papir, plastemballasje, vaskemidler, tekstilvask, enøk og varmtvannforbruk.

NHRF anbefaler sine bedrifter å forlange at leverandører skal emballere varene med polyetylen i stedet for PVC. Hotellene bør også gå over til vaskemidler med lettere nedbrytbare råstoffer.

En egen del av kampanjen skal henvende seg til gjestene. De oppfordres til å bruke håndklærne mer enn en dag. På den måten kan daglig vask av flere tonn håndklær begrenses.

Ved montering av sparesjühoder regner man med at hotellene kan redusere energiforbruket til varmtvann med 50 prosent. Ved enøk-investeringer i belysning er gevinsten enda høyere - over 70 prosent.

God respons

Responsen på kampanjen var veldig god på landsmøtet vårt forrige uke, sier Sigrun Vågang. Særlig på enøk-siden finnes det mange interessenter. - Hva vil NHRF gjøre når det

gjelder nybygg og miljøvennlige byggevarer?

- Det vil vi nok komme tilbake til i neste omgang, ikke minst når det gjelder PVC-produkter. Generelt er det imidlertid viktig at også miljøprodukter må være konkurransedyktige på pris, sier Vågang, som allerede har registrert at turister, særlig fra Tyskland, har begynt å etterspørre hoteller med miljøprofil.

0,4 GWh i enøk

Soria Moria i Holmenkollåsen utenfor Oslo er kroneksempellet på hvordan hotellbedrifter kan spare store summer på enøk. Ved en investering på 250.000 kroner i ulike enkelttiltak, er bedriften i ferd med å spare 135.000 kroner i året i en-

ergiutgifter.

Tiltakene fordeler seg blant annet på regulering av oljekjelbruken, oppfølging av energiforbruk, belysning og installering av sparesjühoder. Det viktigste tiltaket for Soria Moria er likevel en varmepumpeordning for avfukting av svømmehallen som står for nesten halvparten av enøkgevinsten.

At Soria Moria også hadde tekniske forutsetninger for å ta i mot såkalt tilfeldig kraft, hjelper selvsagt også godt, p-p-p-for bedriftens økonomi. En investering på 46.500 kroner har i løpet av et år redusert energikostnadene med 393.000 kroner - uten at miljøet er blitt noe bedre av den grunn. Men enøk-investeringene har altså ført til en reduksjon i strømforbruket på 400 megawattimer.

DUSJ ER GOD ENERGIUTNYTTELSE.

Takk for støtten!

UNITOR

Unitor AS
Trollåsveien 4 - Mastemyr
1410 Kolbotn
Tlf. (02) 81 88 00
Telefax: 76004 UNTOR N
Telefax: (02) 80 79 75

Norsk Oljesanering A/S

Stubberudvn. 12,
0668 Oslo 6
Tlf. (02) 30 21 20

NORSK JERN HOLDING AS

Lakkefanten 20 B, Postboks 308, 1301 Sandvika
Telefon (02) 51 50 80 • Telefax (02) 51 50 85 • Telex 76 070 NJH

DG

Dale-Gudbrands Trykkeri a.s.

NORGES STANDARDISERINGSFORBUND

Standard er
sunn fornuft

HYDRO GAS

SATSER INNEN VANN- OG
AVLØPSBEHANDLING

KONTAKT OSS PÅ
TLF. 02-106410

TELEMARK FYLKESKOMMUNE

SELMER

Knallhardt miljøoppgjør i EF

Carlo Ripa di Meana og miljøbyråkratene i EF tar i et intert notat et voldsomt oppgjør med EFs miljøpolitikk. Nå vil de basere miljøpolitikken på prinsippet om «bærekraftig utvikling».

KJETIL BRAGLI
ALSTADHEIM

EFs miljøverndepartement slår i et 36 siders internt notat fast at EFs nåværende miljøpolitikk er utilstrekkelig for å møte miljøproblemene som vil oppstå i EFs indre marked. Miljøverndepartementet med miljøkommisjonen Carlo Ripa di Meana tar et kraftig oppgjør med EFs egen miljøpolitikk:

«...det er også kun en liten sjans for at EF, med den nåværende miljøpolitikk, kan gjøre noe med den ekstra byrde som blir lagt på EFs miljøsituasjon i forbindelse med virkeliggjørelsen av det indre marked og den derav voldsomme stigning i den økonomiske aktivitet.»

— Dette er ikke mindre enn en bombe under EFs miljøpolitikk, mener John Iversen, nestleder i Europaparlamentets miljøutvalg. Iversen sitter i parlamentet for SV danske søsterparti SF.

Handlingsprogram

I slutten av 1989 ble det lagt fram en uavhengig rapport utarbeidet på oppdrag fra EF-kommisjonen som slo fast at det indre marked vil føre til kraftig økte miljøproblemer. Den såkalte «Task Force-rapporten» konkluderte med økte utslipp av sur nedbør og klimagassen CO₂, og en kraftig økning av tungtransporten. John Iversen regner med at det blant annet er nettopp denne rapporten som ligger bak det interne notatet.

Notatet heter «På vei mot bærekraftighet», og det skal være utgangspunktet for EF-kommisjonens interne diskusjoner om EFs femte handlingsprogram for miljø. Programmet skal gjelde fra 1993 og kommisjonen må komme med sine første forslag rundt nyttår.

— Notatet vil danne essensen i kommisjonens forslag. Spørsmålet er om ministrene fra de enkelte EF-landene vil følge det opp når de konkrete forsla-

gene kommer, sier John Iversen til N&M Bulletin.

Landbruket

John Iversen peker på notatets oppgjør med EFs landbrukspolitikk som særlig viktig. Iversen beskriver EF-landbruket som en «molotov-cocktail» for miljøet. Notatet tar opp tre nøkkeltiltak som skal gjøre landbrukspolitikken i EF mer bærekraftig:

1. Landbruk som ikke produserer varene på en miljømessig forsvarlig måte, kan ikke lenger forvente å få tilskudd fra EFs landbrukspolitikk.
2. For å minske bruken av kunstgjødsel og sprøytemidler skal det innføres felles EF-regler og avgifter på disse områdene.
3. Det skal iverksettes kampanjer som skal fremme salget av organisk dyrkede matvarer og matvarer som er produsert ved hjelp av bærekraftige metoder.

Transport

Notatet er langt fra like kon-

kret når det gjelder transport. Men det peker blant annet på strengere rensekraft, en samordning av transportpolitikken mellom myndighetene på ulike nivåer og en ny planleggingspolitikk for utbygging av infrastruktur.

Iversen regner med at det siste punktet blir mest omstridt. Miljømessige og menneskelige omkostninger skal tas med i regnestykket når nye samferdselsinvesteringer planlegges.

— Tiltakene for transportsektoren er ikke så konkrete fordi EF ennå ikke har en felles transportpolitikk, sier Iversen. Men han mener at EF etter hvert vil måtte oppmuntre til omlegging fra vei til jernbane.

— I Danmark diskuterer motorveitbygging og Presundbro, men dette er avlegs. Vi planlegger ut fra at blant annet Tyskland fortsatt vil slippe inn et ubegrenset antall trailere, men jeg tror at Tyskland etter hvert vil gjøre som Sveits og Østerrike, nemlig begrense antallet trailere som får kjøre gjennom landet.

— Det rene indre marked står i motsetning til bærekraftig utvikling. Derfor må vi ta noen valg og legge inn nye miljøreguleringer, sier John Iversen som mener at det nye notatet er et skritt i den retningen.

Navn/bedrift: _____

Adresse: _____

Postnr./sted: _____

JA, jeg vil abonnere på N&M Bulletin

Naturvernforbundets nyhetsbrev N&M Bulletin kommer annenhver uke. Abonnement gjelder ut 1991.

Jeg vil abonnere på _____ eksemplar(er) av hvert nummer.

Abonnementstype (sett kryss):

- ☐ Institusjoner/bedrifter kr. 250,—
☐ Privatpersoner (ikke-medlemmer) kr. 150,—
☐ Privatpersoner (medlemmer) kr. 120,—
☐ Jeg vil bli medlem, kr. 200,—

Kan sendes
ufrankert
i Norge.
Adressaten
vil betale
porto.

SVARSENDING
Avtale nr. 109 000/5 Pb.

NATURVERNFORBUNDET
Grünerløkka postkontor
0505 OSLO 5